

STANICE KULTURY S VYPÍCHANOU KERAMIKOU V PARDUBICÍCH „V ÚZKÉM“¹⁾

Pavel BURGERT

Úvod

Na lokalitu Pardubice „V úzkém“ upozornil prvně Dr. Emil Hadač, když v srpnu r. 1943 zaznamenal ve strženém levém Labském břehu mocnou kulturní vrstvu. Následná sondáž, provedená téhož roku od října do prosince německým archeologem Walterem Lungem z Kolína na náklady Archeologického ústavu v Praze, potvrdila na lokalitě přítomnost neolitické stanice lidu s vypíchanou keramikou. R. 1970 byl někdejší zaměstnancem archeologického oddělení Východočeského muzea v Pardubicích Pavlem Šebestou na lokalitě proveden zjišťovací výzkum, související s předpokládaným zničením lokality vlivem výstavby jezu na Labi.²⁾

Přírodní podmínky na lokalitě

Lokalita se rozkládá ve výšce okolo 220 m n. m. na labském levobřeží, přibližně 2,5 km severovýchodně od Pardubic, k. ú. Pardubice, parc. č. 1491/1 a 1063/5 v místech, kde se od Labe odklání pernštejnský kanál Halda, postavený v letech 1496–1501, vytékající z Loučné. ZM 10 : 13-42-23, 100 : 73 mm. Labe zde podchází příčný čedičový práh, tzv. „spojilská žíla“, v jejímž důsledku vznikaly v těchto místech tzv. „hrčáky“³⁾ (název dodnes zachován v katastrálních mapách). Geomorfologicky se území řadí k celku Východolabské tabule, podcelku Pardubické kotliny a okrsku její jižní části, Kunětické kotliny. Jedná se o erozní kotlinu v povodí Labe, dolní Loučné a nejdolejší Chrudimky na slínovcích, jílovcích a spongilitech spodního a středního turonu a svrchního turonu až koniaků, s pleistocenními říčními šterky a pisky a eolickými pisky. Má příznačný rovinný reliéf

1) Za ochotnou pomoc při zpracování jsem zavázán PhDr. Vítu Vokolkovi a Mgr. Radko Sedláčkovi z Východočeského muzea v Pardubicích.

2) ŠEBESTA, P. 1971.

3) SOUKUP, J. 1946, 303–326.

středopleistocenních a mladopleistocenních říčních teras a údolních niv Labe, Loučné a Chrudimky, místy s pokryvy a přesypy navátých písků (Vesecký kopec).⁴⁾

Evidované výzkumy

Z dokumentace⁵⁾ dochované ve Východočeském muzeu v Pardubicích vyplývá, že E. Hadačem zaznamenaná kulturní vrstva, rýsující se v labském břehu v hloubce 80–100 cm, měla mocnost 20–100 cm. Pro nebezpečí, které lokalitě hrozilo v důsledku volného pohybu břehů neregulované řeky, přistoupil W. Lung k zjišťovacímu výzkumu, při kterém byl očištěn levý labský břeh v délce 160 m ve směru V–Z a ve směru S–J byla od břehu vykopána sonda dlouhá 25 m, široká 10 m a hluboká 80 cm. Kulturní vrstva chyběla především na severním okraji, patrně v důsledku říčního odnosu v nejnovější době. Zřetelně mohlo být barevně rozlišeno 8 částí kulturní vrstvy. Nejmenší z nich představují, jak bylo možno při výkopu zjistit, jednotlivé objekty.⁶⁾ V těchto vrstvách byly zejména patrné hvězdicovité jámy. Ačkoli bylo možné v obraze profilu těchto objektů sledovat určitou pravidelnost, která se nacházela také v ostatních profilech jam uvnitř odkryté plochy, je nutné na základě dochované dokumentace a současných poznatků považovat Lungem detailně zkoumané objekty A a B („Bau A, Bau B“, 1-3/43) za vývraty stromů. Objekt B se nachází v superpozici s kůlovými jamkami P6 a P7, je tedy starší. Zvláštní postavení zaujímal hluboce zahluobená jáma, vedená v dokumentaci pod označením 7b, která také obsahovala nejvíce „kulturních zbytků“. ⁶⁾ Zaznamenaných 20 kůlových jamek (P1–P20), nebo jim podobných útvarů se žlutou jílovitou výplní, nedávalo možnosti k rekonstrukci půdorysu. Zbytky uhlíků byly zjištěny pouze v oválných jamkách P5–P7. Utěsnění kameny nebylo nikde zjištěno. Při výzkumu nebyla rovněž nalezena žádná mazanice. Větší objekty nebyly W. Lungem vybírány, byl vždy nanejvýš proveden úplný řez.

V Archivu nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR v Praze je pod č.j. 1/45 uloženo hlášení W. Lunga o nálezu vrtaného broušeného kamenného nástroje na stejném břehu Labe, přibližně 1 km dál po proudu směrem k Pardubicím.

Výzkum vedený na lokalitě r. 1970 Pavlem Šebestou, tehdejším archeologem Východočeského muzea v Pardubicích, reagoval na plánované zatopení „hrčáků“ a splavnění řeky. Nově se hladina měla nacházet o 2 m

4) DEMEK, J. 1987.

5) LUNG, W. 1943b.

6) LUNG, W. 1943a, nálezová zpráva AR Praha, č.j. 1590/43.

výše a hrozilo tak zničení lokality. K provedení revizního výzkumu došlo v srpnu a září.⁷⁾

Nová sonda o délce 50 metrů a šířce 2 metry byla zvolena tak, aby bezpečně protla výkop z r. 1943, přičemž ve směru Z–V měla podle Lungova podélného profilu (Längsprofil am Elbeufer 1943),⁸⁾ proříznout kulturní vrstvu o síle 75–100 cm. Sonda byla rozdělena na 25 čtverců o straně 2×2 m, každý čtverec pak na čtyři menší díly 1×1 m označené zleva doprava a-d. Začátek sondy, čtverec 1, byl umístěn 25 m západně od fixovaného bodu B – počítáno s 10 m šířkou Lungovy sondy plus 15 m k nalezení předpokládaného západního okraje sídliště. Při výkopu bylo na Lungovu sondu naraženo teprve ve čtvercích 17–22, místo předpokládaných 9–14, to znamená, že geometrické zaměření se lišilo o celých 16 m. Po dvojnásobném přeměření polygonu za příhodných povětrnostních podmínek musela být provedena oprava katastrálního plánu z r. 1943 a Lungova sonda byla posunuta o celých 16 m na východ. Protože takto chybným zaměřením prvního výzkumu se podstatně zkrátil řez kulturní vrstvou, byla 30 m východně od východního okraje Lungovy sondy, tedy 21,40 m od okraje sondy I., položena sonda II. o rozměrech 2×4×1,5 m.

Objekty zaznamenané výzkumem z r. 1970

Západní okraj kulturní vrstvy tvořila jáma 1/70 (povrch v hloubce 120 cm, dno v hloubce 178 cm, 6/b, d), překrytá dvěma vrstvami hrubého říčního písku. Výplň jámy 1/70 byla tvořena černou mastnou hlínou. Po obvodu byla jáma lemována 11 jamkami o průměru 8–14 cm, vyplněnými jemným žlutohnědým pískem. V hloubce 150 cm byl nalezen střep (obr. 4) a v hloubce 170 cm porcelanitový úštěp (obr. 20).

Jáma 2/70, již sonda protla ve čtvercích 9–11, dosahovala hloubky 215 cm. Výplň tvořila černá hlína, při stěnách promíšená vrstvami hrubého a jemného písku. Středem jámy prostupovala svislá, kónicky se zužující šachta o průměru 36 cm, vyplněná drobným šterkopískem. Kromě drobných uhlíků byly v jámě nalezeny čtyři hrudky okrové, červené a hnědé barvy.

Jáma 3/70, nalézající se ve čtvercích 12 a 13 byla velkou kotlovitou jámou o průměru 230 cm, hluboká 208 cm. Výplněná byla černou mastnou hlínou, prostředkem prostupovala až do hloubky 145 cm elipsovité křulová

7) Veškerá dokumentace vztahující se k výzkumu z roku 1970 byla převzata z: ŠEBESTA, P. 1971a a 1971b. Obrazová dokumentace z výzkumu byla pouze překreslena a byla ponechána v původní podobě. Za zpřístupnění části dokumentace děkuji PhDr. Pavlu Šebestovi z Muzea Cheb.

8) LUNG, W. 1943b

jamka o průměru 25×10 cm, vyplněná drobným štěrkem. Západně od ní prorážely jámu 3/70 tři kúlové jamky o průměru 10–15 cm, vyplněné jemným žlutým pískem. V hloubce 160 cm protínaly dno jámy a splynuly s pískovým podložím. Ve výplni jámy se vyskytovaly pouze drobné uhlíky a dvě hrudky okrové barvy.

Jámy 4/70 (čtverce 17 a 18) a 5/70 (čtverce 19 a 20) byly úplně narušeny Lungovým výkopem a pouze podle zbytků okrajů je bylo možné identifikovat s plošným nákresem z r. 1943.

Jáma 6/70 (čtverce 24 a 25) byla úzká ledvinovitá jáma, protínající černou kulturní vrstvu, vyplněná žlutým jílem. 30 cm od jejího jižního okraje byl nalezen šedohnědý úštěp (rohovec?, obr. 9). Na západ od této jámy se nalézala soustava šesti kúlových jamek. Z nich jedna je narušena jinou, skloněnou v úhlu 45° směrem ke středu jámy. V těsné blízkosti tohoto útvaru se nalézala velká kumulace uhlíků.

Široká a plytká jáma 7/70 dosahovala hloubky pouhých 23 cm. Nalezena byla v sondě II (2×4 m) vykopané na úrovni Lungova objektu VIIb, kde měla být kulturní vrstva nejsilnější (120 cm). Ve skutečnosti dosahovala mocnosti pouze 20–40 cm. Výplň jámy tvořil žlutý jíl a kromě ojedinělých uhlíků byla celá sonda bez nálezů.

Kúlové jamky různých tvarů a velikostí byly uspořádány do dvojic, vzdáleny od sebe 20–50 cm. V několika případech byly kúlové jamky přímo v jámách (1/70, 2/70, 3/70), ve dvou případech (2/70, 3/70) byla jamka vyplněna hrubým pískem až štěrkopískem. W. Lung rozlišoval u jamky P8 otvor po kúlu (Pfostenloch) a vlastní kúlovou jamku (Pfostengrube) – dvě prolínající se jamky s různou výplní. Tato dvojjamka se nalézala v těsné blízkosti jámy 3/43.

Sonda II byla zvolena 30 m východně od okraje Lungovy sondy, protože podle podélného profilu labského břehu z r. 1943 měla zasáhnout nejsilnější vrstvu černé kulturní vrstvy o mocnosti 120 cm. Kulturní vrstva se objevila v hloubce 90–100 cm a její mocnost byla pouze 20–40 cm. Při severní stěně byla nalezena plytká jáma 170×120×23 cm, vyplněná žlutou jílovotopísčitou hlínou. Kromě ojedinělých uhlíků v okolí jámy byla sonda bez nálezů.

Závěr

Malé množství nálezů získaných z obou výzkumů je spolu s jejich malou druhovou rozmanitostí velice nápadné. Úplná absence kostí, drtidel či zbytků zuhelnatělého obilí, typických pro zemědělská sídliště, umožňuje interpretovat lokalitu jako dočasnou stanici situovanou u brodu přes Labe.

Mezi surovinou dochovaných kamenných artefaktů četné zastoupení porcelanitu dovoluje domněnku, že se jedná o zastávku na trase vedoucí ke zdroji této suroviny na Kunětické hoře (tzv. žlutá skalka⁹⁾). Surovina pak mohla být dále transportována, na což poukazuje její rozšíření ve východních Čechách.¹⁰⁾ Na sídlišti v Úhřetvicích, ležícím přibližně 9 km jihovýchodním směrem, byla tato surovina spolu s doklady jejího zpracování nalezena ve větším množství.¹¹⁾ Proti existenci obydlí trvalého charakteru svědčí také absence mazanice. Nečetné keramické doklady by mohly stanici datovat do IV. fáze kultury s vypíchanou keramikou.¹²⁾

LITERATURA:

- DEMEK, J. a kol. 1987: *Zeměpisný lexikon ČSR – hory a nížiny*. Praha.
- LUNG, W. 1943a: *Pardubice „V úzkém“*, okr. Pardubice, Archiv nále-zových zpráv Archeologického ústavu AV ČR v Praze, č.j. 1589/43, 1590/43, 1/45.
- LUNG, W. 1943b: *Pardubitz südliches Elbeufer im Distrikt: „In der Enge“ bei Hürka*. [Nálezová zpráva.] Pardubice, Východočeské muzeum.
- SOUKUP, J. 1946: *Příspěvek k poznání tvaru třetihorní čedičové „spojilské žíly“ ve svrchním tononu u Pardubic*. In: J. Svoboda (red.), Sborník státního geologického ústavu XIII. Praha.
- STEKLÁ, M. 1959: *Třídění vypíchané keramiky*. Archeologické rozhledy IX.
- ŠEBESTA, P. 1971a: *Pardubice „V úzkém“*, okr. Pardubice, Archiv nále-zových zpráv Archeologického ústavu AV ČR v Praze, č.j. 6479/71.
- ŠEBESTA, P. 1971b: *Pardubice „V úzkém“*. [Nálezová zpráva.] Pardubice, Východočeské muzeum.
- VENCL, S. 1963: *Příspěvek k poznání východočeské skupiny šareckého stupně keramiky volutové*. Acta Musei Reginaehradecensis V–b.
- VOKOLEK, V. – VENCL, S. 1961: *Štípaná industrie z porcelanitu*, Arche-ologické rozhledy 13.
- ŽEBERA, K. 1955: *Nerostné suroviny v kamenných dobách pravěku*. In: Kořan, J.: *Přehledné dějiny československého hornictví*. Praha.
- ŽEBERA, K. 1958: *Československo ve starší době kamenné*. Praha.

9) ŽEBERA, K. 1955, 8–53.

10) VOKOLEK, V. – VENCL, S. 1961, 464–472.

11) VENCL, S. 1963, 3–63.

12) STEKLÁ, M. 1959, 211–260.

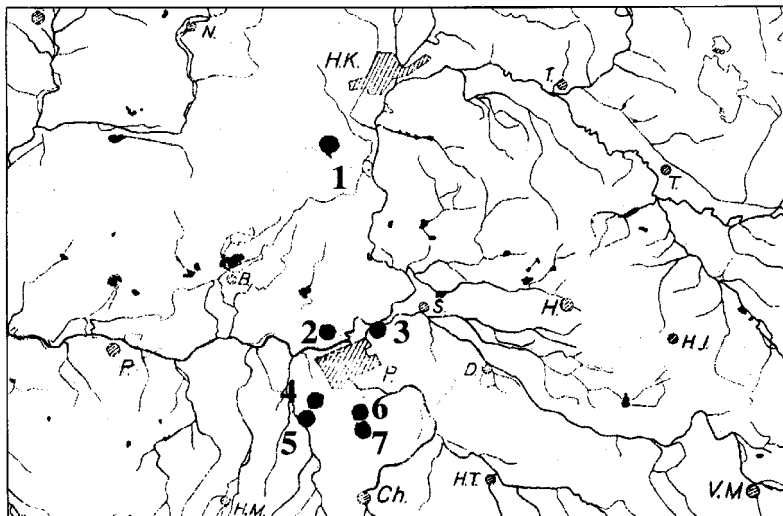
Katalog nálezů z výzkumů vedených r. 1943 a 1970
Štípaná industrie¹³⁾

Inv. č.	Typ	Délka	Šířka	Výška	Materiál	Výzkum	Objekt	Obr.
-	čepelka	65 mm	31 mm	12 mm	porcelanit	1970	?	23
-	zlomená čepelka	18	11	3	porcelanit ?	1970	Čtverec 12d, hl. 97 cm	17
-	ústěp	50	33	20	porcelanit	1970	Čtverec 7 a 8 Dno jámy 1/70	20
-	ústěp	17	16	5	jiný	1970	Čtverec 19d, hl. 20 cm, mezi ornici a podložím	16
-	ústěp	10	8	5	jiný	1970	Čtverec 8a, hl. 110 cm	5
1896	ústěp	26	20	4	porcelanit	1970	?	11
1883	ústěp	36	27	9	porcelanit	1970	?	13
1888	ústěp	37	33	13	jiný	1970	Čtverec 24 a 25	9
1897	čepelka	29	11	5	jiný	1943	?	10
1880	jádro	45	38	29	porcelanit	1943	?	19
1882	jádro	33	27	23	porcelanit	1943	?	14
1886	ústěp	30	22	8	porcelanit	1943	?	12
1885	ústěp	44	23	3	porcelanit	1943	?	8
1887	ústěp	19	19	10	porcelanit	1943	?	18
1887	ústěp	19	14	2	porcelanit	1943	?	15
1887	ústěp	27	12	7	porcelanit	1943	?	22
1889	ústěp	39	33	18	porcelanit	1943	?	7
1884	ústěp	27	21	10	porcelanit	1943	?	21
1890	ústěp	43	32	13	jiný	1943	?	6

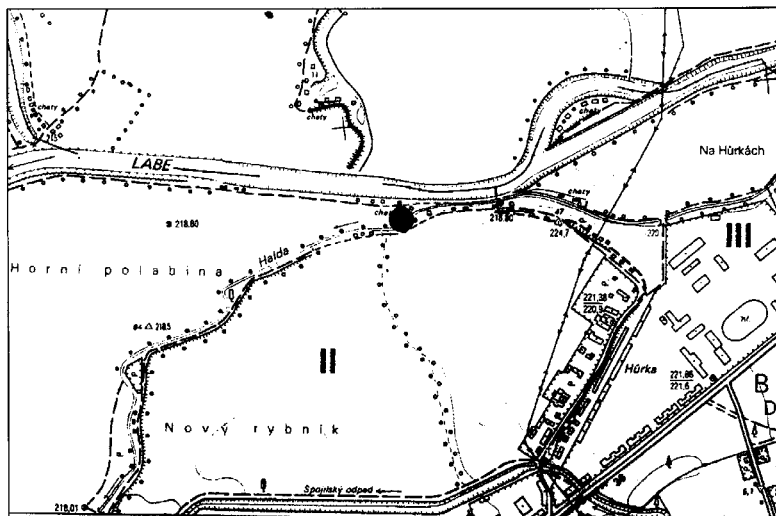
13) Podrobný rozbor ŠI nebyl záměrem této práce a bude autorem podán na jiném místě.

Keramika

Inv. č.	Materiál	Nádoba	Část nádoby	Barva	Zdobení	D	Š	V	Výzkum	Obr.
-	Plavený s příměsí písku	?	výduť	černá	ne	26	24	7	1970 (št.7d)	4
1898	Plavený s příměsí písku	hruškovitá nádoba	rohovitý výčnělek	černá	ano	54	35	32	1970	2
1893	Plavený s příměsí písku	mísa	okraj	černá	ne	62	45	7	1943	1
1891	Plavený s příměsí písku	?	výduť	černá	ano	22	18	6	1943	3

Mapa 1: Pardubice „V úzkém“: Současný stav nálezů keramiky STK na Pardubicku. 1 – Libišany, 2 – Trnová, 3 – Pardubice „V úzkém“, 4 – Staré Jesenčany, 5 – Třebosice, 6 – Dražkovice, 7 – Blato (Podle V. Vokolka).

Mapa 2: Pardubice „V úzkém“: ZM 10 : 13-42-23, 100 : 73 mm.

Foto 1: Pardubice „V úzkém“: Fotografie z výzkumu 1943. V popředí vlevo E. Hadač, vpravo W. Lung (Snímek ze soukromého archivu V. Vokolka).

Foto 2: Pardubice „V úzkém“: Fotografie z výzkumu 1943. Labský břeh s kulturní vrstvou. Vlevo E. Hahač (Snímek ze soukromého archivu V. Vokolka).

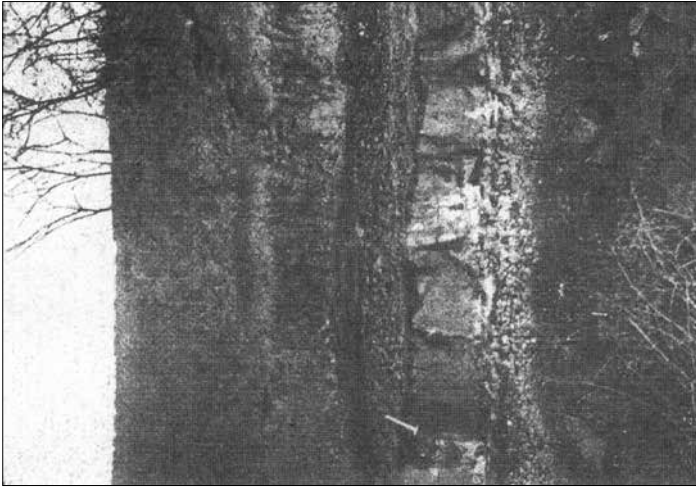

Foto 3: Pardubice „V úzkém“: Čedičová ložní žíla v levém břehu Labe „V úzkém“ u kóty 218. V podloží svrchnoturonská opuka částečně zakrytá zříceninami balvanů čediče, v nadloží povodňové hlíny staršího a mladšího holocénu, uprostřed s tmavým pruhem neolitické kulturní vrstvy. Zbytky původního křídového nadloží i zbytky wúrnské písčito-šterkové terasy nad čedičem zakryté sesutými hlínami (Převzato z: J. Soukup 1946).

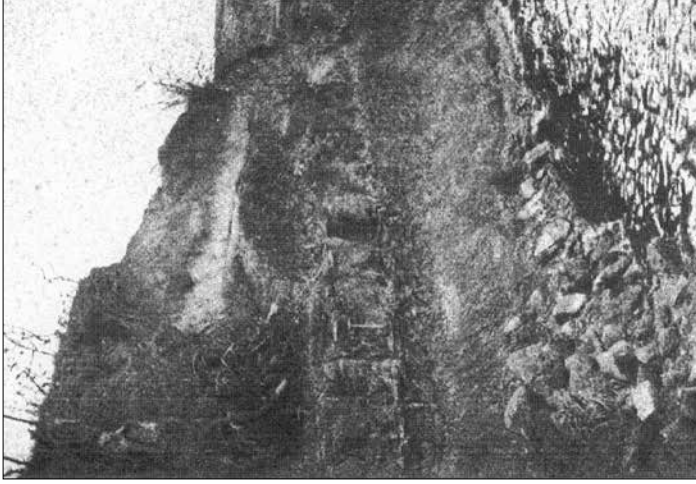

Foto 4: Pardubice „V úzkém“: Západní konec odkryvu s čedičovou ložní žílou tamtéž. Žíla tu v erodovaném břehu mírně stoupá a zdánlivě končí. V odkopané mladoholocenní „červenici“ patrný tmavší pruh neolitické kulturní vrstvy (Převzato z: J. Soukup 1946).

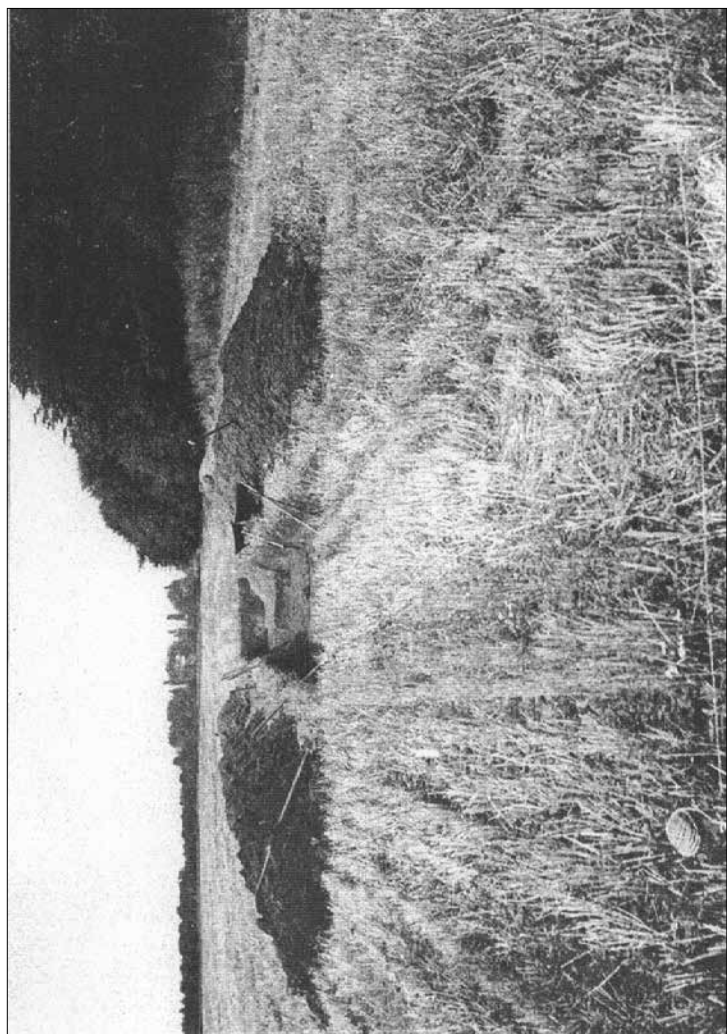
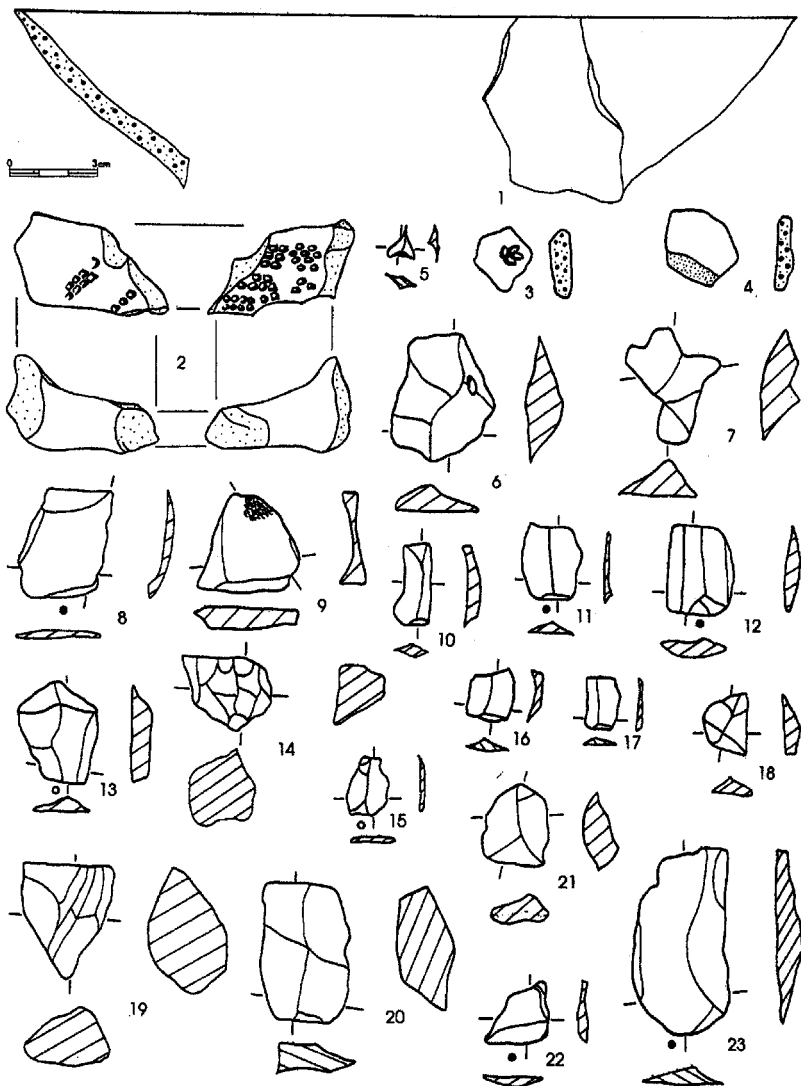
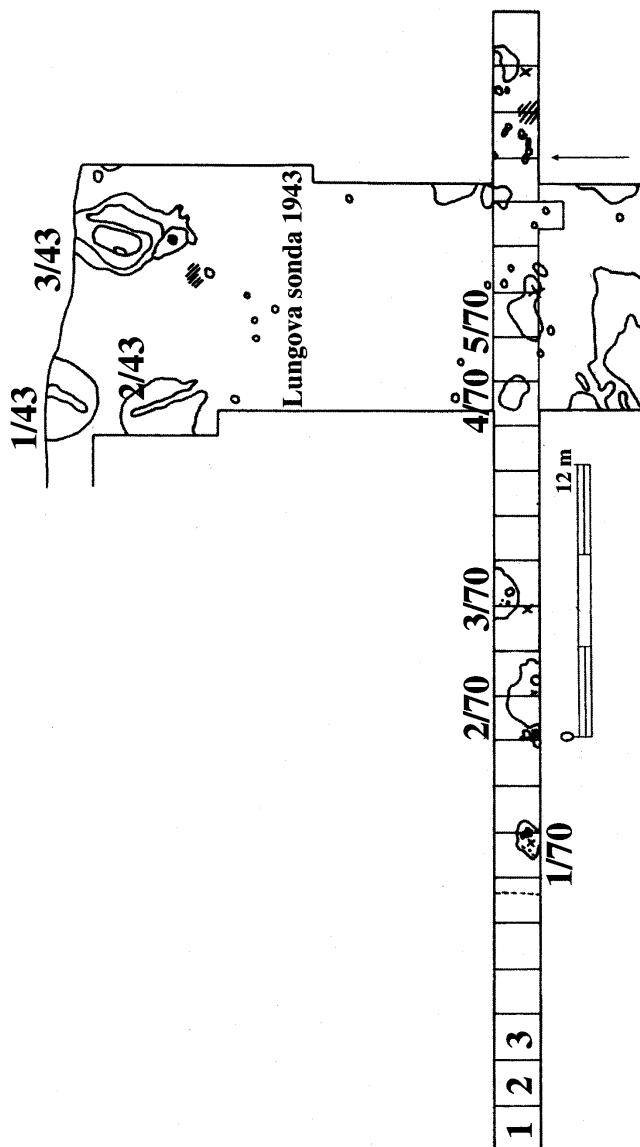

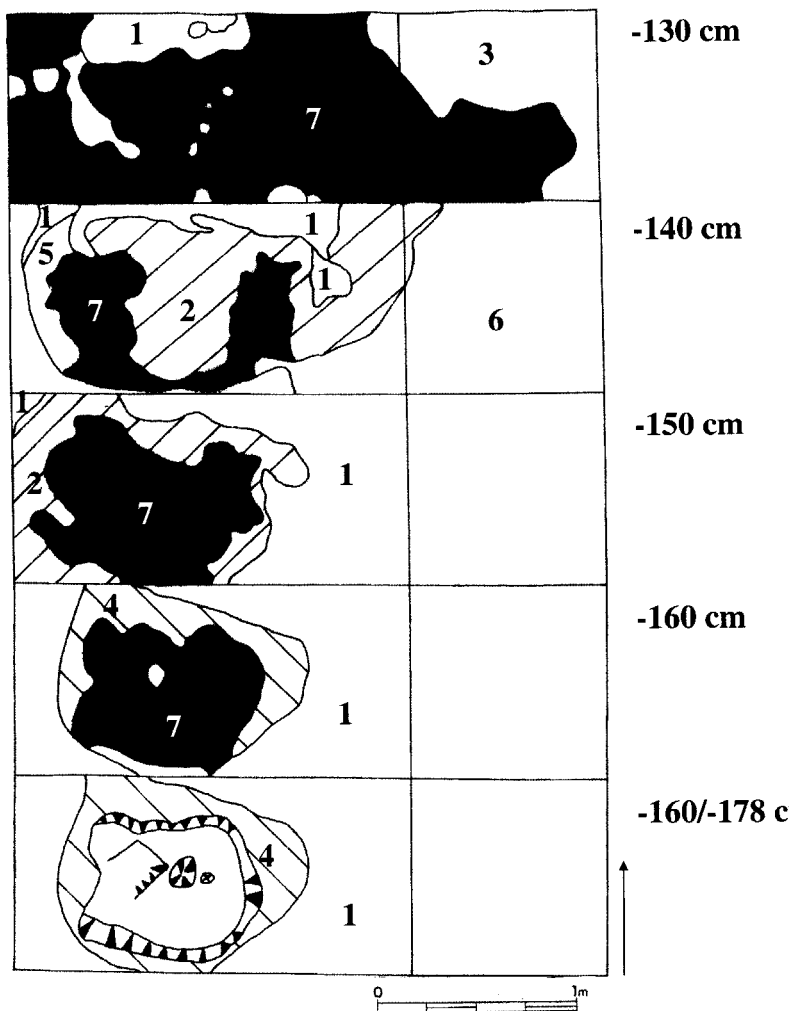
Foto 5: Pardubice „V úzkém“: Výzkum sondy I. – pohled od Z směrem k Lužánkům. Vpravo cesta po hrázi Labe (Převzato z: P. Šebesta 1971a).

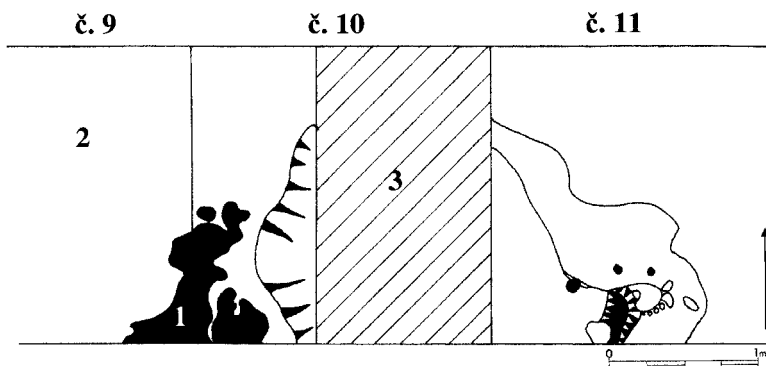
Tab. 1: Pardubice „V úzkém“: Nálezy keramiky a štipané industrie.

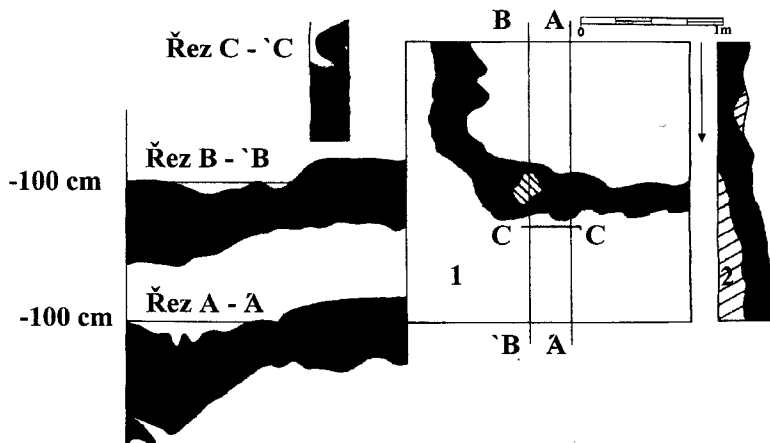
Obr. 1: Pardubice „V úzkém“: Plán odkryté plochy. Sonda I z r. 1970, položená ve směru V–Z je dělena na čtverce (sektory) 2×2 m (1–25).

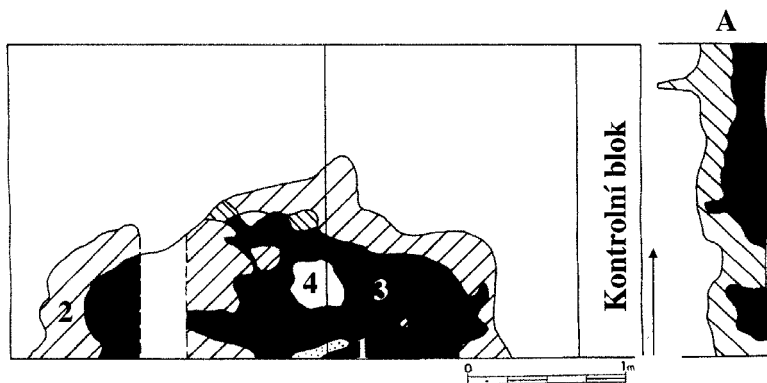
Obr. 2: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverce 7 (část c, d) a 6 (část d), objekt 1/70. Hloubka 130–178 cm. Křížkem označen nález porcelanitu. 1 – písek, 2 – tmavohnědá vrstva s hrubým pískem, 3 – žlutá jílovitopísčítá vrstva, 4 – žlutá jílovitopísčítá vrstva s příměsí železa, 5 – světlehnědý písek, 6 – světle hnědá hlinitopísčítá vrstva, 7 – zcela černá.

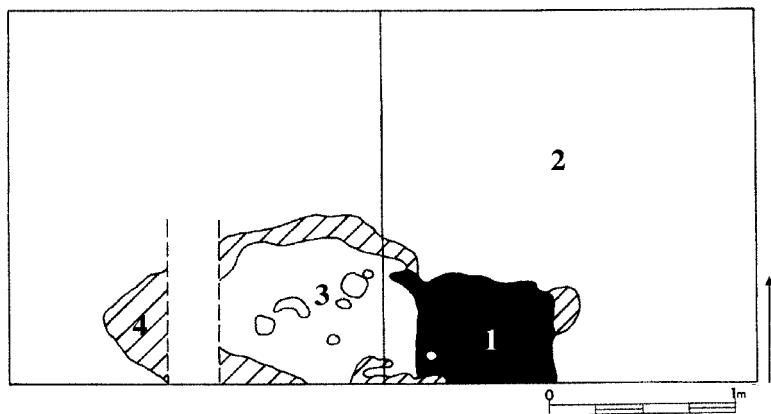
Obr. 3: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverců 9, 10 a 11. Hloubka 100 cm. 1 – černá s trochou písku, 2 – tmavohnědá vrstva promíšená hrubým pískem, 3 – zásah W. Lunga 1943.

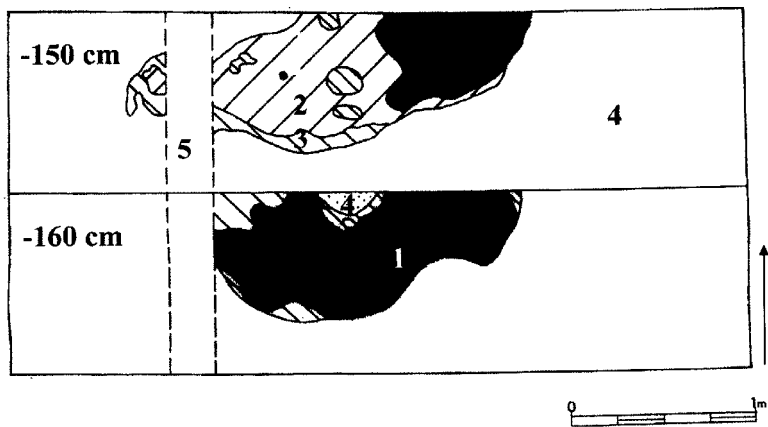
Obr. 4: Pardubice „V úzkém“: Plán kůlové jamky a černé vrstvy ve čtverci 10. Hloubka 130 cm. 1 – černá masná hlína, 2 – tmavě hnědá, promíšená hrubým pískem.

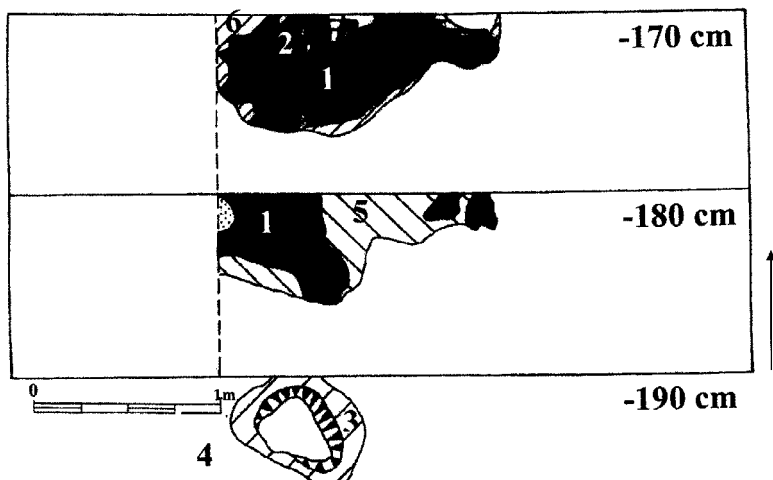
Obr. 5: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverců 10 a 11, objekt 2/70. Hloubka 130 cm. 1 – písek, 2 – tmavohnědá vrstva, 3 – černá mastná hlína, 4 – křemínky do 2 mm. A: profil stěny kontrolního bloku, horní hrana v hl. 85 cm.

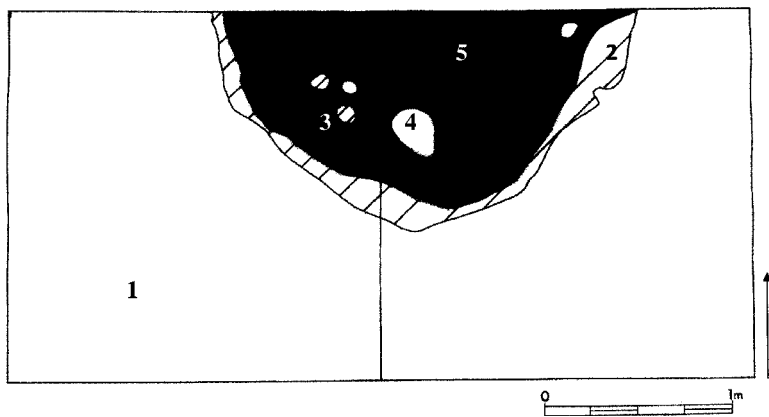
Obr. 6: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverců 10 a 11, objekt 2/70 Hloubka 140 cm. 1 – sytě černá mastná hlína, 2 – písek, 3 – tmavě hnědá vrstva s hrubým pískem, 4 – hrubý světle hnědý písek.

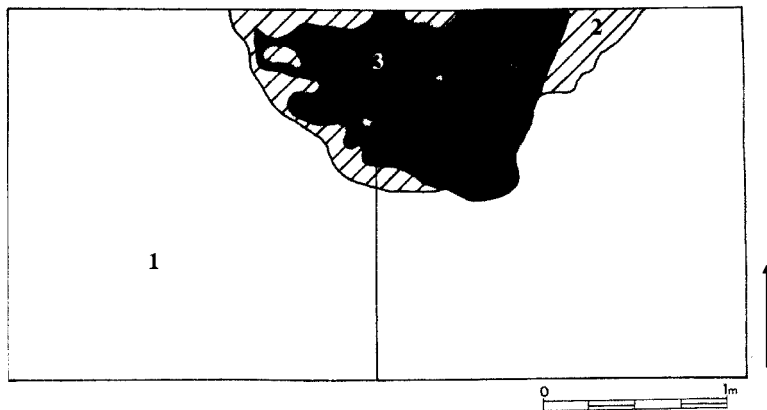
Obr. 7: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverců 10 c, d a 11 c, d, objekt 2/70. Hloubka 150–160 cm. 1 – černá mastná hlína, 2 – černohnědá vrstva, 3 – tmavě hnědá vrstva promíšená pískem, 4 – písek, 5 – zásah W. Lunga 1943.

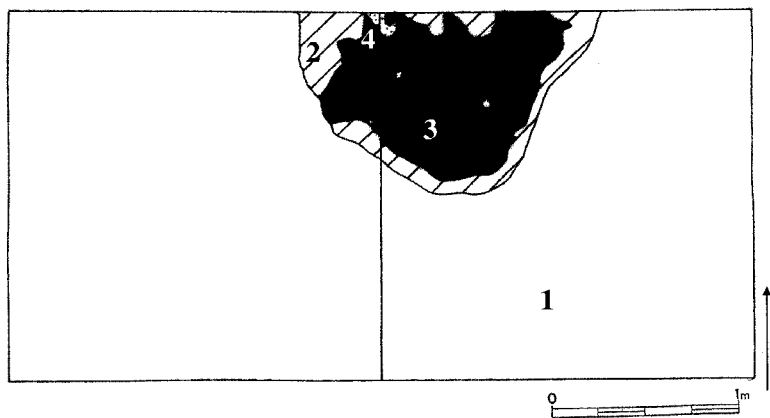
Obr. 8: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverců 10 c, d a 11 c, d, objekt 2/70. Hloubka 170–190 cm. 1 – černá mastná hlína, 2 – skvrny hnědého písku, 3 – vrstva obsahující „železné škvarky“, 4 – písek, 5 – tmavě hnědá vrstva, 6 – tmavohnědá vrstva s hrubým pískem.

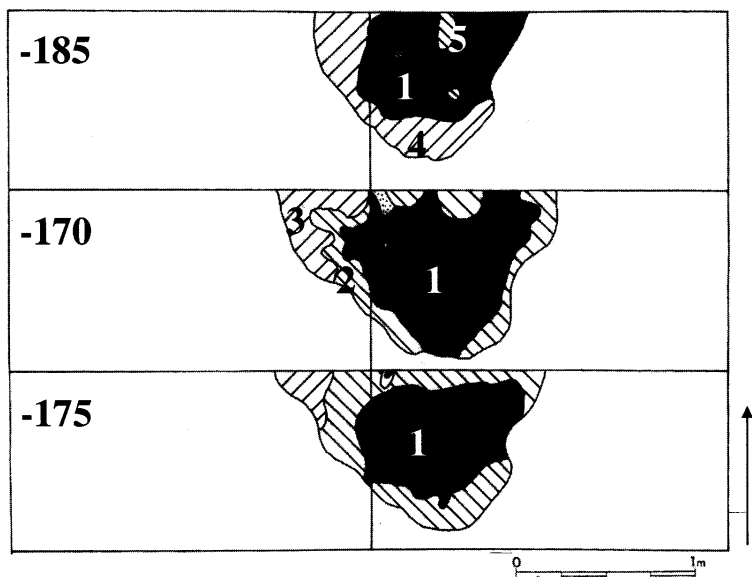
Obr. 9: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverců 12 a 13, objekt 3/70. Hloubka 135 cm. 1 – jemný říční písek, 2 – tmavohnědá, hrubým pískem promíšená hlína, 3 – žluté skvrny, 4 – mnoho drobných křemínků, 5 – černá mastná hlína.

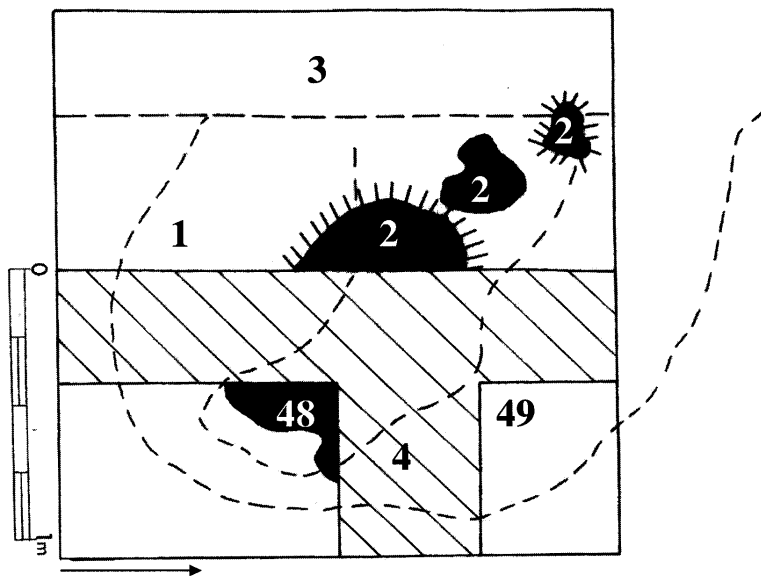
Obr. 10: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverců 12 a 13, objekt 3/70 Hloubka 150 cm. 1 – jemný říční písek, 2 – tmavohnědá, hrubým pískem promíšená hlína, 3 – černá mastná hlína.

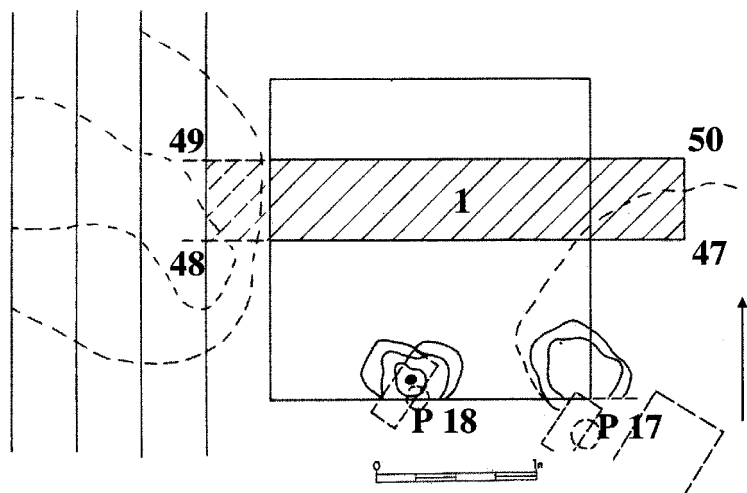
Obr. 11: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverců 12 a 13, objekt 3/70. Hloubka 160 cm. 1 – jemný říční písek, 2 – tmavohnědá, hrubým pískem promíšená hlína, 3 – černá mastná hlína, 4 – písek.

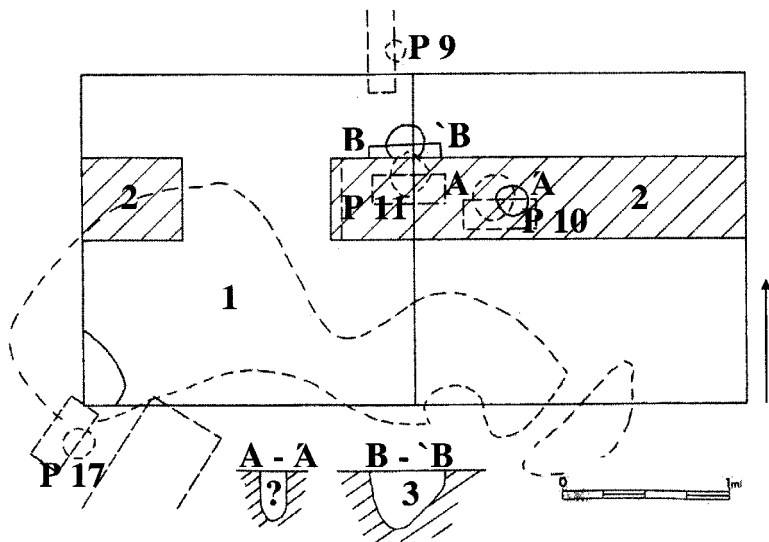
Obr. 12: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverců 12 a, b a 13 a, b, objekt 3/70. Hloubka 175–180 cm. 1 – černá mastná hlína, 2 – tmavě hnědá vrstva, 3 – hnědá vrstva promíšená pískem, 4 – Hnědá vrstva promíšená hrubým pískem a železem, 5 – tmavohnědá vrstva promíšená jemným pískem.

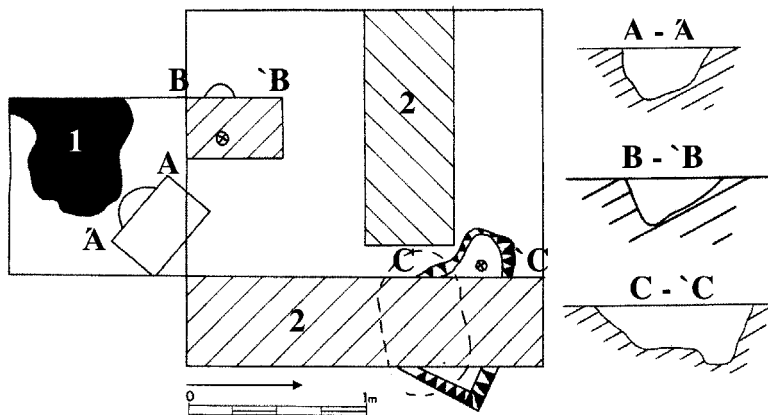
Obr. 13: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverce 17, objekt 4/70. Hloubka 110 cm. 1 – tmavě hnědá jílovitopísčité vrstva, 2 – černá výplň, 3 – západní okraj Lungovy sondy, 4 – zásah W. Lunga 1943.

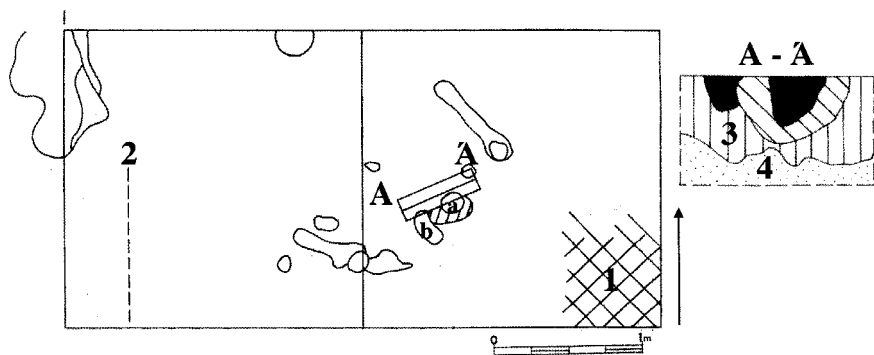
Obr. 14: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverce 18. Hloubka 75 cm. 1 – zásah W. Lunga 1943 (viz dokumentace z výzkumu 1943).

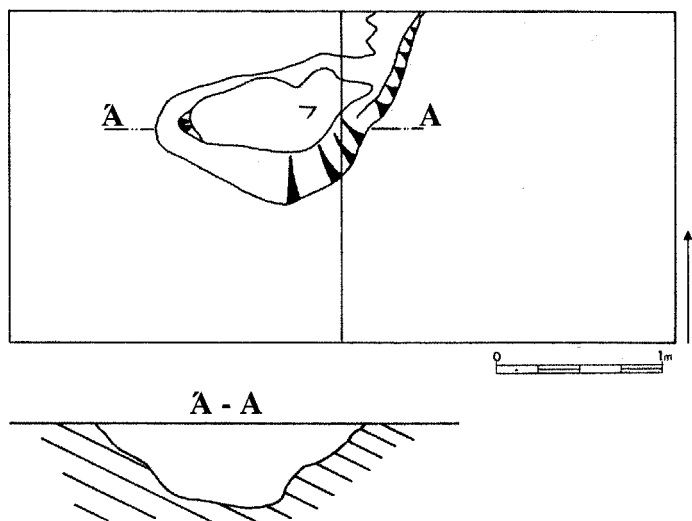
Obr. 15: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverce 19 a 20, objekt 5/70. Hloubka 70 cm. 1 – černá mastná hlína, 2 – zásah W. Lunga 1943. Řez A - A silně porušen, zásyp W. Lung, řez B - B: 3 – žlutý jíl s pískem.

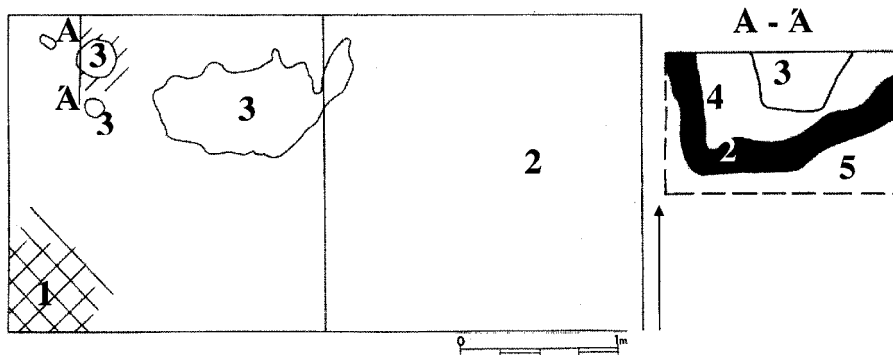
Obr. 16: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverce 21. Hloubka 70 cm. 1 – černá mokrá vrstva prorostlá kořeny, 2 – zásah W. Lunga 1943. A - A, B - B, C - C: řezy jankami, výplň jamek žlutá spraš. Křížkem označen nálezy štípané industrie.

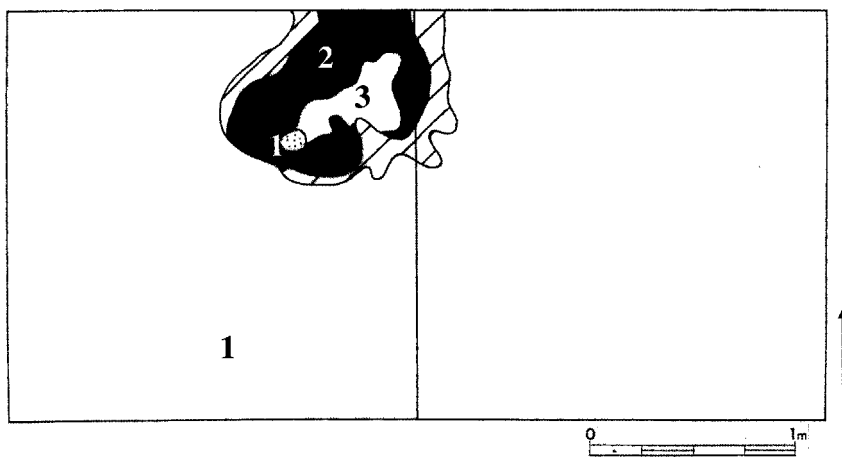
Obr. 17: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverců 22 a 23. Hloubka 80 (85) cm.
 1 – uhlíky, 2 – východní okraj Lungovy sondy. Jamka b překryta jamkou a. Řez
 A – A: 3 – hnědá písčité hlína, 4 – žlutý písek.

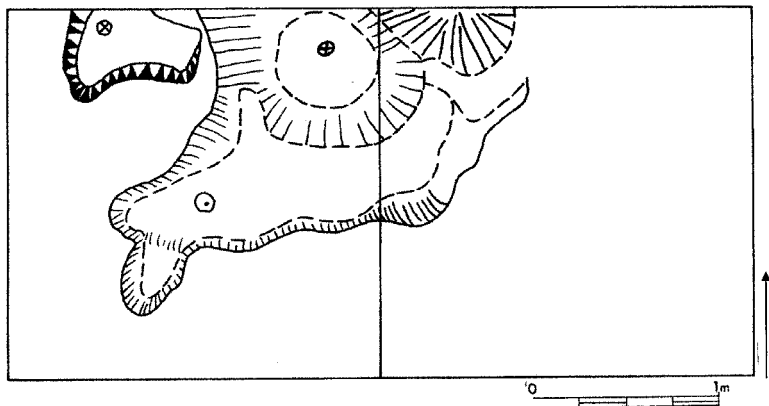
Obr. 18: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverce 25. Hloubka 60 cm. Výplň žlutý
 jíl, okolí černá hlína. Řez A – A.

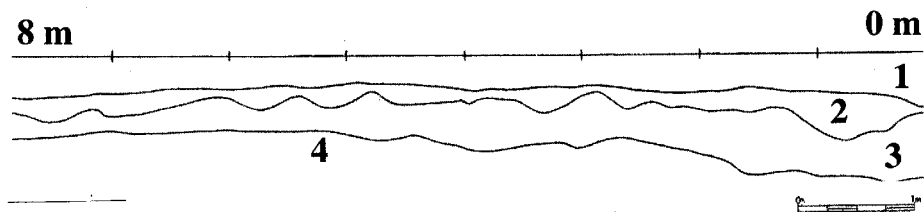
Obr. 19: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverců 24 a 25. Hloubka 80 cm. 1 – uhlíky, 2- černá mastná hlína, 3 – žlutý jíl. Řez A – A: 4 – hnědý písek, 5 – písek.

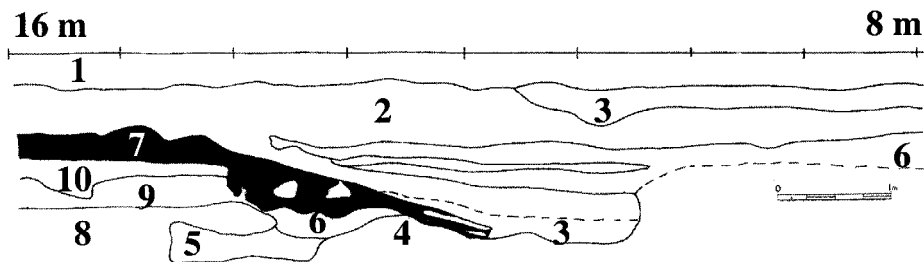
Obr. 20: Pardubice „V úzkém“: Plán čtverců 24 a 25. Hloubka 110 cm.
1 – písek, 2 – černá mastná hlína, 3 – žlutý jíl.

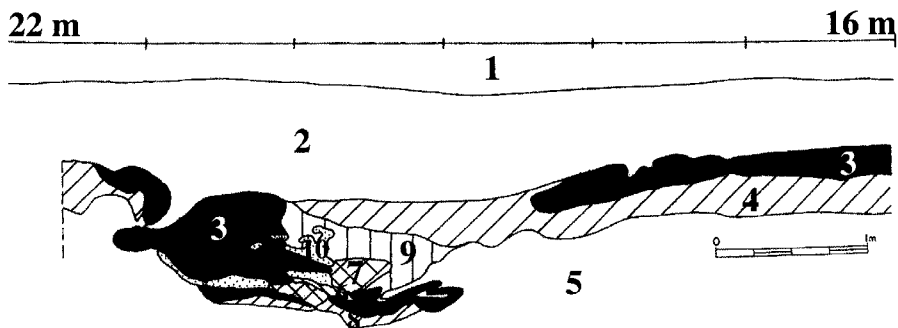
Obr. 21: Pardubice „V úzkém“: Plán sondy II (30 m V od okraje Lungovy sondy). Výplň jam žlutý jíł, plocha černá mastná hlína. Hĺoubka 100 cm. Křížky označeny nálezy uhlíků.

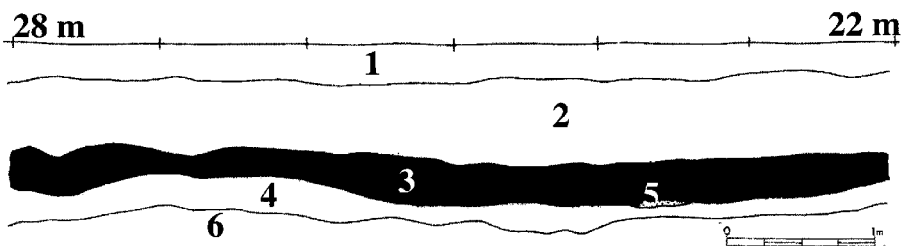
Obr. 22: Pardubice „V úzkém“: Podélný profil jižní stěny sondy I. 1 – ornice, 2 – žlutá spraš tmavšího odstínu, 3 – jíł, 4 – písek. 0–8 m.

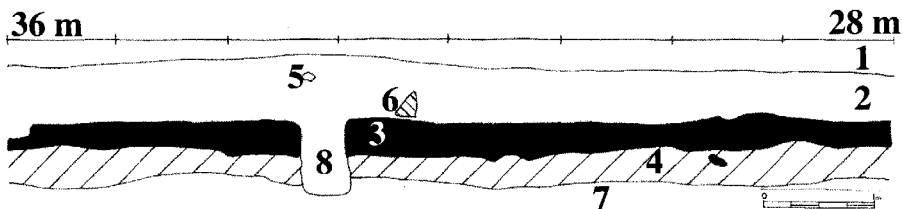
Obr. 23: Pardubice „V úzkém“: Podélný profil jižní stěny sondy I. 1 – ornice, 2 – žlutá spraš, 3 – žlutá spraš tmavšího odstínu, 4 – hrubý písek, 5 – jemný stmelěný písek, 6 – písek, 7 – černá kulturní vrstva, 8 – jemný žlutohnědý písek, 9 – světle hnědý stmelěný písek, 10 – hnědá hlína s hrubým pískem. 8–16 m.

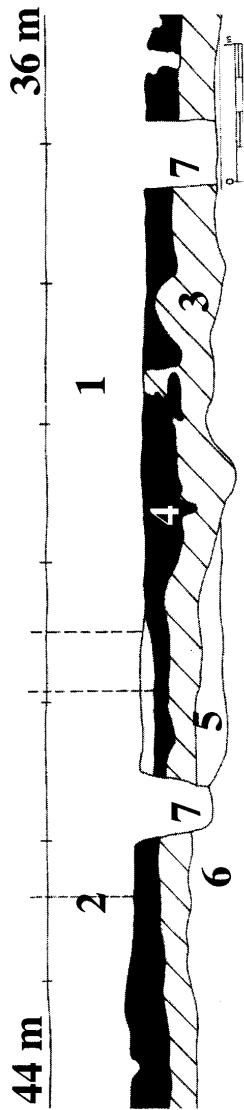
Obr. 24: Pardubice „V úzkém“: Podélný profil jižní stěny sondy I. 1 – ornice, 2 – žlutý jíł, 3 – černá kulturní vrstva, 4 – hnědá hlína s hrubým pískem, 5 – žlutý jemný písek, 6 – hnědý jemný písek, 7 – hnědočerná jílovitá vrstva, 8 – světle hnědá vrstva s hrubým pískem, 9 – tmavě hnědá vrstva s hrubým pískem, 10 – písek. 16–22 m.

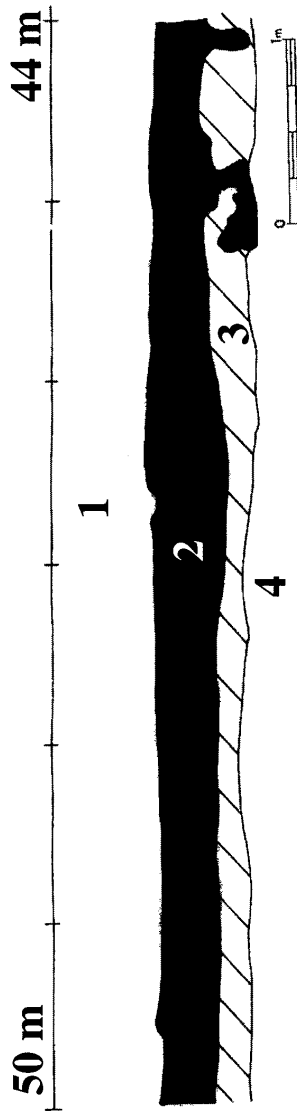
Obr. 25: Pardubice „V úzkém“: Podélný profil jižní stěny sondy I. 1 – ornice, 2 – žlutý jíł, 3 – černá kulturní vrstva, 4 – hnědá hlína s hrubým pískem, 5 – ložisko křemíneků do 2 cm, 6 – písek. 22–28 m.

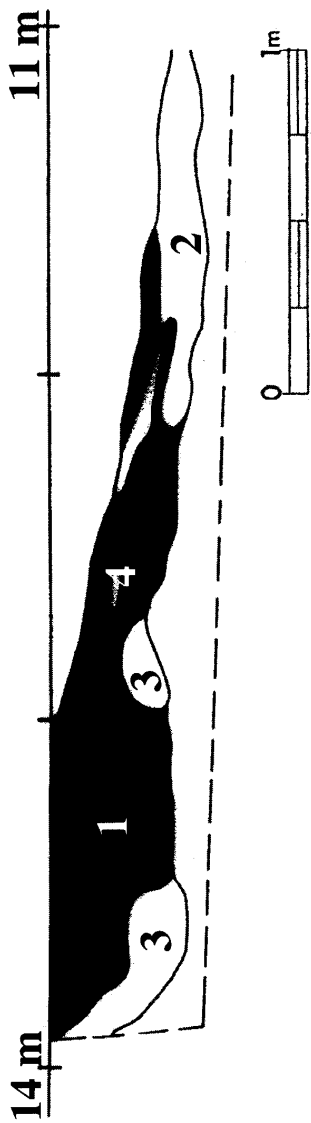
Obr. 26: Pardubice „V úzkém“: Podélný profil jižní stěny sondy I. 1 – ornice, 2 – žlutý jíł, 3 – černá kulturní vrstva, 4 – hnědá hlína s hrubým pískem, 5 – kámen, 6 – zásyp (černá hlína, písek, jíł), 7 – písek, 8 – zásah W. Lunga. 28–36 m.

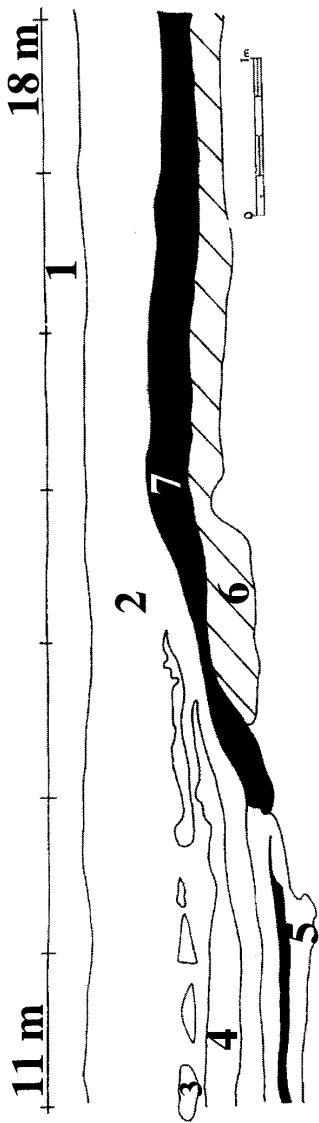
Obr. 27: Pardubice „V úzkém“: Podélný profil jižní stěny sondy I. 1 – žlutý jíl, 2 – východní okraj Lungovy sondy, 3 - hnědá hlina s hrubým písekem, 4 – černá kulturní vrstva, 5 – jemný hnědý písek, 6 – písek, 7 – zásah W. Lunga. 36–44 m.

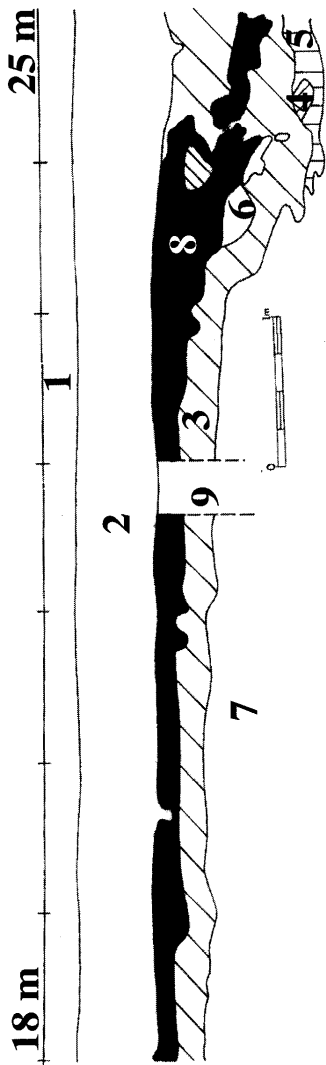
Obr. 28: Pardubice „V úzkém“: Podélný profil jižní stěny sondy I. 1 – žlutý jíl, 2 – černá kulturní vrstva, 3– hnědá hlina s hrubým písekem, 4 – písek. 36–44 m.

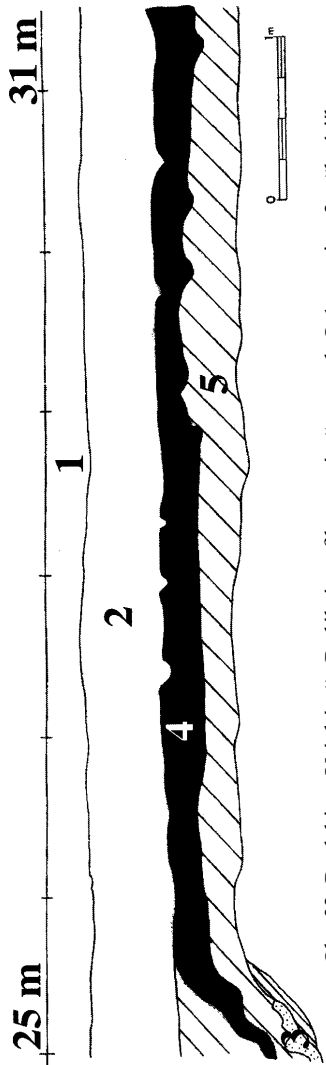
Obr. 29: Pardubice „V úzkém“: Profil kontrolního bloku ve čtvercích 6 a 7, osa v hloubce 126 cm, pohled od severu, objekt 1/70. 1 – černá kulturní vrstva, 2 – střídání tenkých vrstev jemného písku a jílu, 3 – tmavě hnědá písčito jílovitá vrstva, 4 – pískové ložisko. 11–14 m.

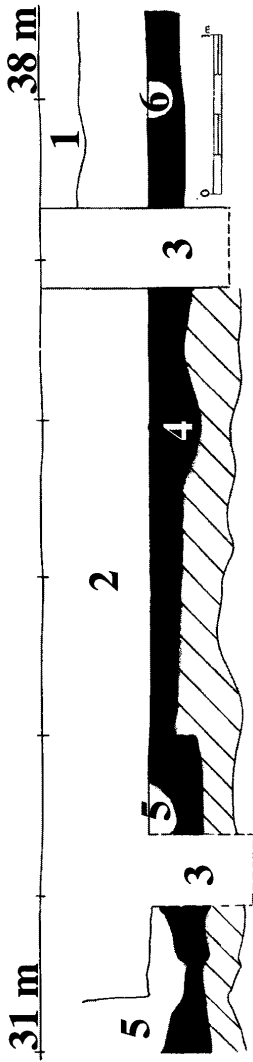
Obr. 30: Pardubice „V úzkém“: Podélný profil severní stěny sondy I. 1 – ornice, 2 – žlutý jíl, 3 – jemný písek, 4 – hrubý písek, 5 – hnědá jílovito-písčitá vrstva, 6 – hnědá hlína s hrubým pískem, 7 – černá kulturní vrstva. 11–18 m.

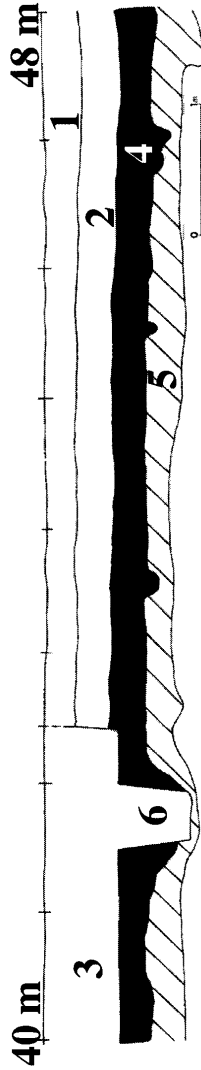
Obr. 31: Pardubice, „V úzkém“: Podélný profil severní stěny sondy I. 1 – ornice, 2 – žlutý jí, 3 – hnědá hlína s hrubým pískem, 4 – rezavá vrstva s hrubým pískem, 5 – hnědá vrstva s jemným pískem, 6 – tvrdý hnědočerný jí s pískem, 7 – písek, 8 – černá kulturní vrstva, 9 – zásah W. Lunga. 18–25 m.

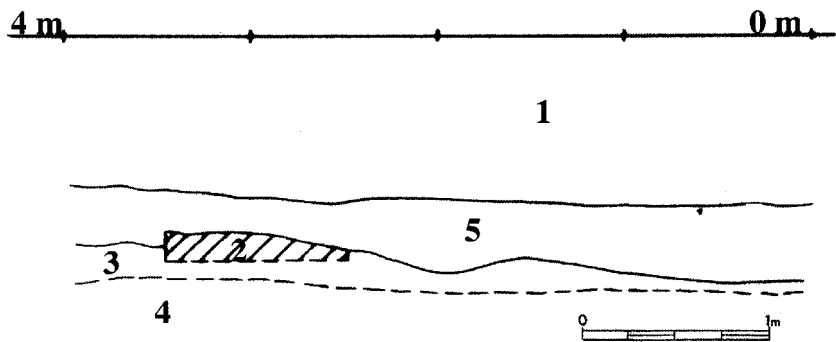
Obr. 32: Pardubice „V úzkém“: Podélný profil severní stěny sondy I. 1 – ornice, 2 – žlutý jí, 3 – tmavě hnědý jemný písek, 4 – černá kulturní vrstva, 5 – hnědá hlína s hrubým pískem. 25–31 m.

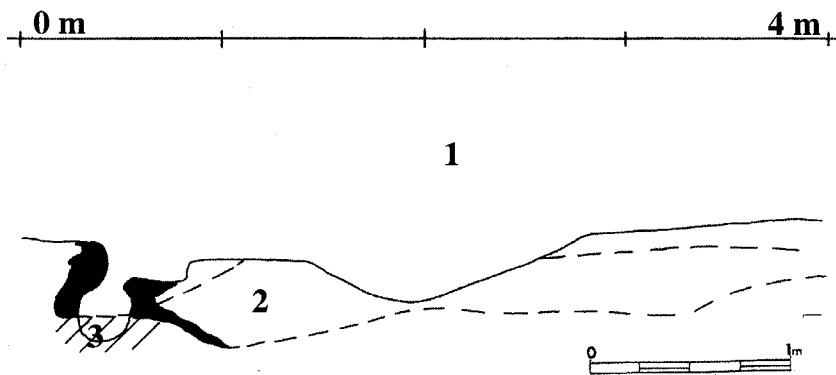
Obr. 33: Pardubice „V úzkém“: Podélný profil severní stěny sondy I. 1 – ornice, 2 – zásyp (černá hlína, písek, jíl), 3 – zásah W. Lunga, 4 – černá kulturní vrstva, 5 – žlutý jíl, 6 – ne Lung P 11, 7 – hnědá hlína s hrubým pískem. 31–38 m.

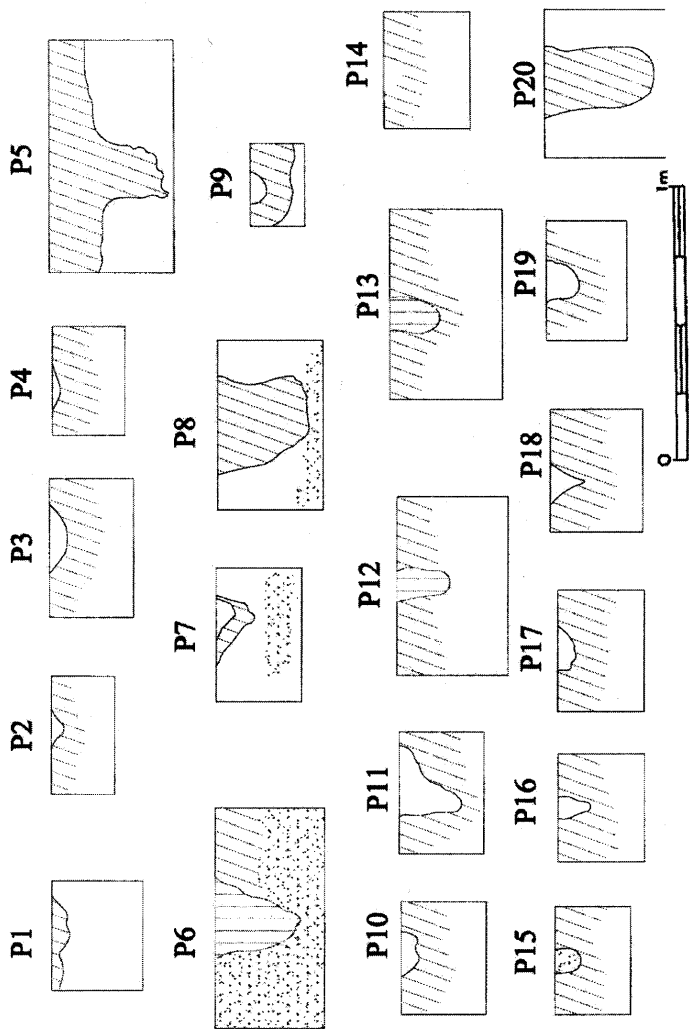
Obr. 34: Pardubice „V úzkém“: Podélný profil severní stěny sondy I. 1 – ornice, 2 – žlutý jíl, 3 – zásyp (černá hlína, písek, jíl), 4 – černá kulturní vrstva, 5 – hnědá hlína s hrubým pískem, 6 – zásah W. Lunga. 40–48 m.

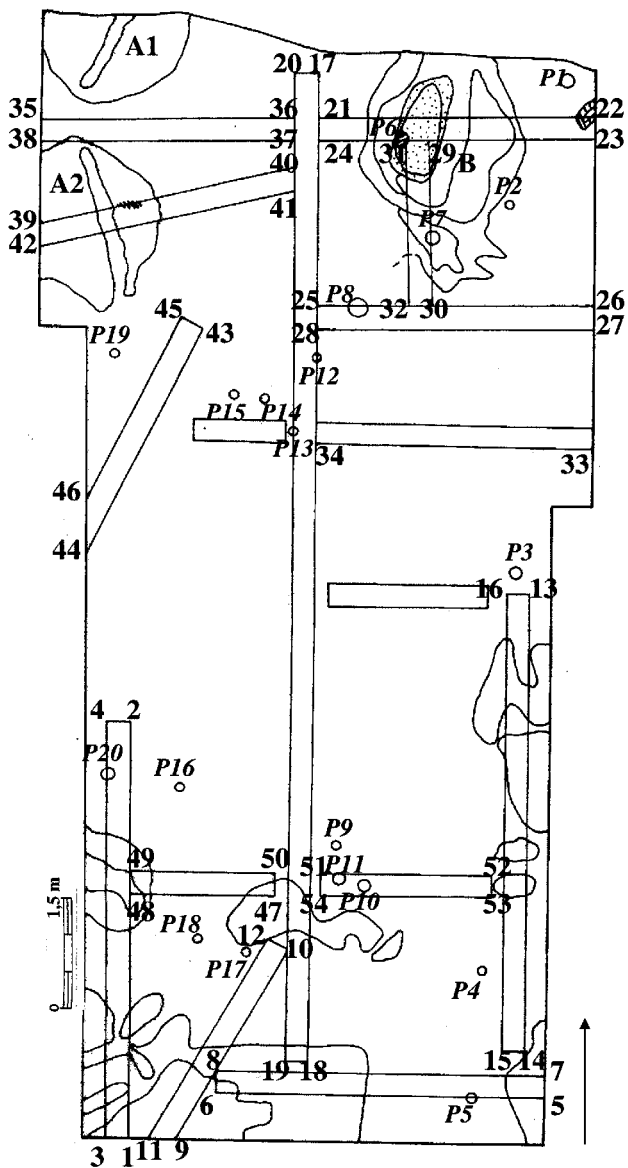
Obr. 35: Pardubice „V úzkém“: Podélný profil jižní stěny sondy II. 1 – žlutý jíł, 2 – hnědočerná vrstva s jemným pískem, 3 – hnědošedá jílovito-písčítá vrstva, 4 – hnědá hlína s hrubým pískem, 5 – černá kulturní vrstva.

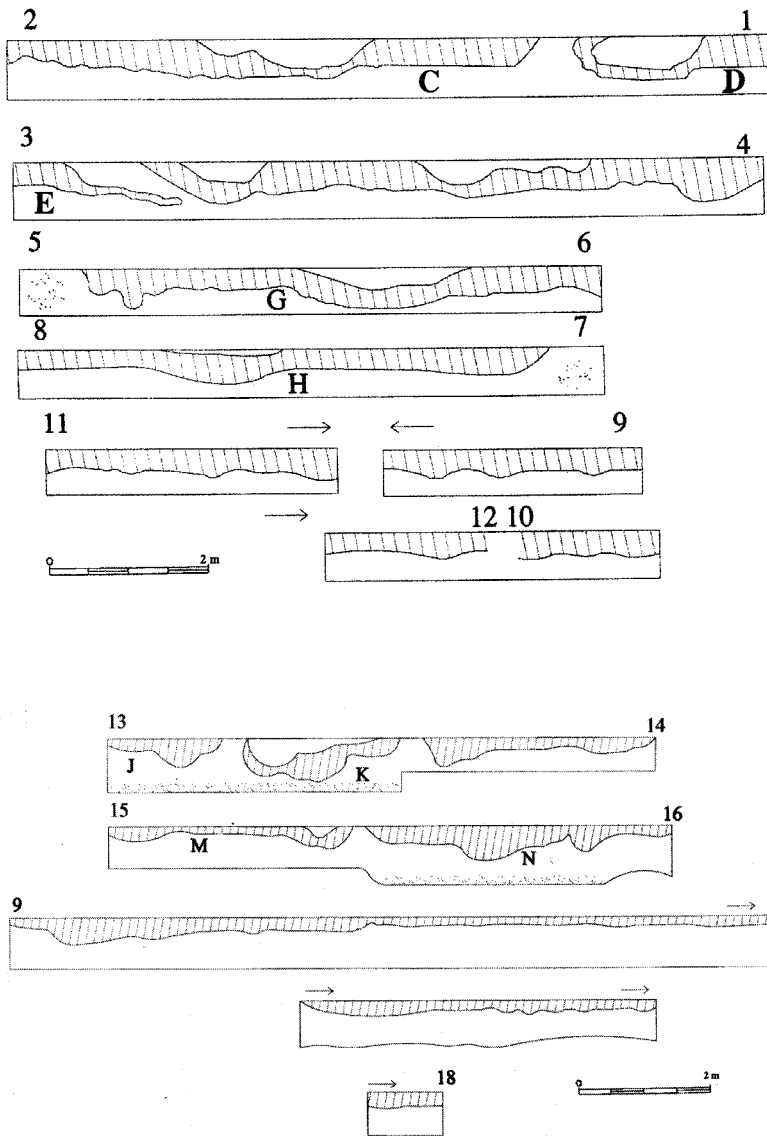
Obr. 36: Pardubice „V úzkém“: Podélný profil severní stěny sondy II. 1 – žlutý jíł, 2 – černá kulturní vrstva, 3 – žlutá jílovito-písčítá vrstva.

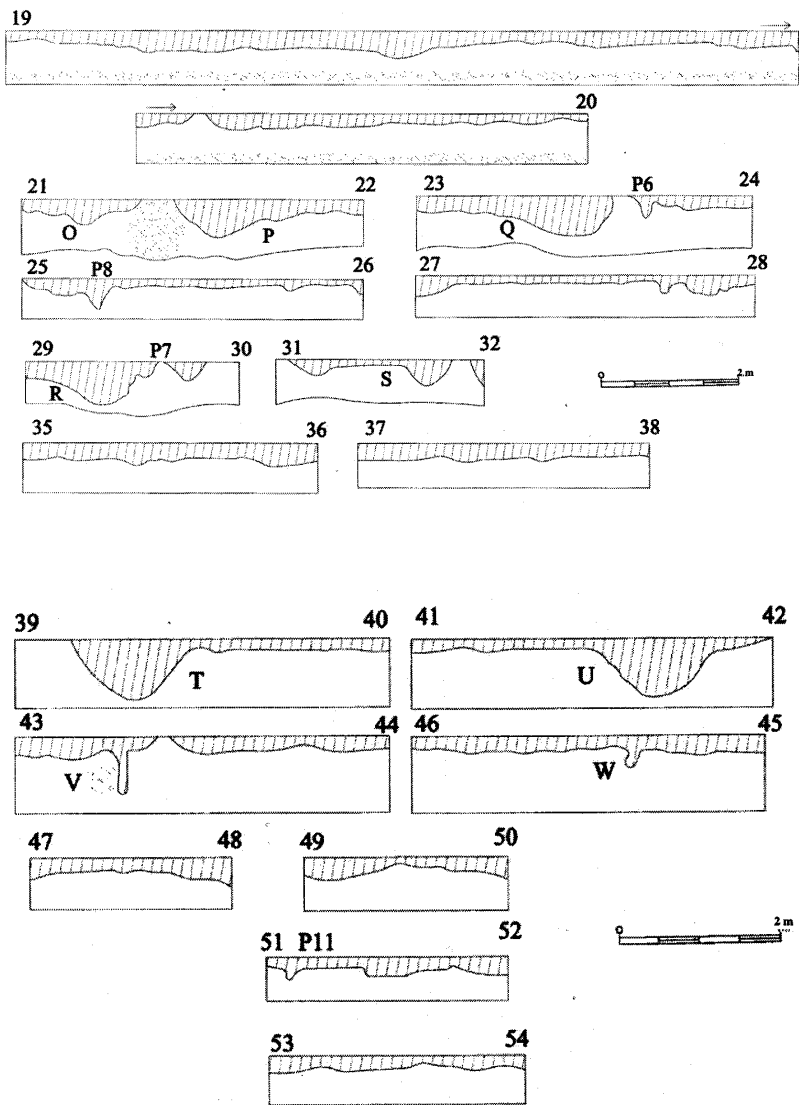
Obr. 37: Pardubice „V úzkém“: Řezy kůlových jamek P 1 – P 20 zachycených výzkumem W. Lunga 1943. Docílená hloubka 80 cm. Podle: Lung 1943.

Obr. 38: Pardubice „V úzkém“: Celkový plán výzkumu W. Lunga z roku 1943. Podle: W. Lung 1943b.

Obr. 39, obr. 40: Pardubice „V úzkém“: Profily zaznamenané výzkumem W. Lunga 1943. Podle: Lung 1943b.

Obr. 41 a 42: Pardubice „V úzkém“: Profily zaznamenané výzkumem W. Lunga 1943. Podle: Lung 1943b.

LOCATION OF POKED-OUT CERAMICS CULTURE IN PARDUBICE „V ÚZKÉM”

Station of the Stroked Pottery Culture in Pardubice „V úzkém“. This locality is situated on the left bank of the river Labe in the spot, where the river, before the regulation that took place in the 1970s, formed a ford. The explorations that took place in this locality in years 1943 and 1970 did not show any buildings of permanent nature or any other signs of permanent settlement in this spot. The great amount of discovered split porcellanite tools can be contributed to the fact that this material was mined at the nearby „Kunetická Hora“. In accordance with the small amount of pottery, this station can be dated back to the IV. phase of the Stroked Pottery Culture nad it could be considered a temporary station used for short-term stay on the way to the source of the material.